

19.03.2010

Din özgürlüğü devletlerarası hukukun bir parçasıdır

Minare yasası, Avrupa Adalet Divanı tarafından görülebilir

Aralık 2009'da "Minare yapımına karar" halk girişiminin kabul edilmesinden sonra, Almanya Saksonya Yeşiller Meclis Grubu Başkanı Stefan Wenzel, bu kararın İsviçre anayasa mahkemesi tarafından kontrol edilip edilmeyeceğini öğrenmek üzere İsviçre Konfederasyonu'na başvuruda bulundu. Anayasal ve insan haklarının bir halk girişimi tarafından kaldırılmayacağını söyleyen Stefan Wenzel, "Din özgürlüğü hiç şüphesiz temel insan haklarının parçasıdır. Bu konuda genel olarak özellikle ülkedeki azlıkların korunması da hedefleniyor. Birleşmiş Milletler'in İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin kabulü, İkinci Dünya Savaşı'ndaki yasanın ve bir dini azlığın haklarının Nazi'ler tarafından tamamen ellerinden alınmasından sonra gerçekleşmiştir. Bana göre, bu noktanın gerisine düşünmemeli." dedi.

İsviçre Adalet Bakanlığıubat ayında Stefan Wenzel göndermiş olduğu cevap yazısında meclisin, halk girişimini uluslararası hukuk doğrultusundaki "mutlak yükümlülükleri" ihlal etmesi durumunda iptal edebileceğini belirtiyor. Yazı böyle devam ediyor; "Minare yapımına karar" adında yürütülen halk girişimiyle ilgili federal konseyin (Bundesrat) meclise (Parlament) göndermiş olduğu bildiriye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AHS) 9'uncu maddesinde ve Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin (MSHUS) 18'inci maddesindeki din özgürlüğü ilkesinin ve AHS'nin 14'üncü ve MSHUS'nin 2'inci maddesindeki ayrımcılık yasasının delindiği ve böylece uluslararası hukuk yükümlülüklerinin ihlal edildiği karara varmıştır. Ancak sadece minarelere yönelik konulan inaat yasasının, ibadeti veya ibadethane inaatı (örnek olarak cami yapımını) kapsamadığı ve sözkonusu temel hakların mutlak şekilde geçerli olan özüne dokunmadığı için mutlak uluslararası hukukun ihlal etmediğini beyan etmiştir." Meclis bu çizgi doğrultusunda girişimi geçerli kabul etmiştir ancak seçmen ve kantonlara girişimi reddetmeyi önermiştir. Bakanlığının verdiği bilgiye göre, sadece kanton girişimlerinin mahkeme tarafından görülebilmesi sebebiyle, "Minare yapımına karar" isimli girişimin anayasaya uygun olup olmadığının denetlemek henüz mümkün değil. Ancak yine Bakanlığının verdiği bilgi doğrultusunda, federal mahkemenin somut uygulamayla ilgili verdiği karardan dolayı mahdur olan kişilerin, bu kararın Strasbourg'daki Avrupa Adalet Divanı'na taşınmaları mümkündür.